

สาระการเรียนรู้ : หลักการใช้ภาษา

ตัวชี้วัดที่ ๑ : ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (ท ๔.๑ ป.๕/๑)

๑. ข้อใดมีคำกริยา

๑. กลัวยตาก

๒. ข้าวตาก

๓. จังหวะตาก

๔. ตากผ้า

๒. ข้อใด คือ คำกริยา ทั้งหมด

๑. ฟ้า ร้อง

๒. ฝน ตก

๓. ร้องให้ ตะโกน

๔. กระเณน กระดาศ

๓. ข้อใดเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรม (อกรรมกริยา) ทั้งหมด

๑. คุณครู กินข้าว กลางวัน

๒. นักเรียน เขียนเรื่อง ล้างจาน

๓. ชาวนา อาศัย จับปลา

๔. หัวเราะ ว่ายน้ำ ร้องเพลง

๔. คำกริยาในข้อใดเป็นสกรรมกริยา

๑. พระสงฆ์สวดมนต์ในโบสถ์

๒. คนงานกำลังซ่อมบ้านให้คุณปู่

๓. ดวงอาทิตย์กำลังจะตกจากฟ้า

๔. เด็กผู้หญิงคนนั้นวิ่งเร็วมาก

๕. นักเรียนกำลังอ่านหนังสือระหว่างรอคอยผู้ปกครองมารับ

จากข้อความข้างต้น มีคำกริยาทั้งหมดกี่คำ

๑. ๑ คำ

๒. ๒ คำ

๓. ๓ คำ

๔. ๔ คำ

๖. “มาลีเป็นครูอยู่โรงเรียนนี้มา ยี่สิบกว่าปี เธอเหมือนแม่คนที่สองของลูกศิษย์”

คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำกริยาประเภทใด

๑. อกรรมกริยา

๒. สกรรมกริยา

๓. วิกตรรถกริยา

๔. กริยานุเคราะห์

๗. คำว่า “ถูก” ในข้อใด เป็นคำกริยา

๑. พี่ถูกพ่อลงโทษ

๒. น้องทำถูก

๓. คุณครูพูดถูก

๔. แม่ซื้อของราคาถูก

๘. คำในข้อใดเป็นคำนาม

๑. เดินเล่น

๒. ภูเขา

๓. นอนหลับ

๔. การพูด

๙. คำในข้อใด เป็น सामानยนาม ทั้งหมด

๑. วัดพระแก้ว กระทรวงศึกษาธิการ

๒. แม่น้ำโขง แม่น้ำปิง

๓. สำนักพิมพ์ ผู้สื่อข่าว

๔. นายขนมต้ม พลายงาม

๑๐. คำในข้อใด ไม่ใช่ คำอาการนาม

๑. ความโกรธ	๒. การเดิน
๓. ความจำ	๔. การบ้าน

๑๑. “โรงเรียนวัดจันทร์วิทยา” เป็นคำนามชนิดใด

๑. सामान्यนาม	๒. วิสามัญนาม
๓. อาการนาม	๔. ลักษณะนาม

๑๒. วัดพระธาตุลำปางหลวง เป็นโบราณสถานสำคัญ ตั้งอยู่ที่ ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

จากข้อความข้างต้น มีคำนามทั้งหมด กี่คำ

๑. ๓ คำ	๒. ๔ คำ
๓. ๕ คำ	๔. ๖ คำ

๑๓. “.....คือ กลุ่มบุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน มีจำนวนตั้งแต่ ๑๕ คนขึ้นไป ร่วมกันจัดตั้ง และจดทะเบียนเป็นพรรคการเมืองตามกฎหมาย”

จากข้อความควรเติมคำสามัญนามข้อใดลงในช่องว่างจึงถูกต้อง

๑. พรรคเพื่อไทย	๒. พรรคก้าวไกล
๓. พรรคพลังประชารัฐ	๔. พรรคการเมือง

๑๔. ข้อใด คือ คำสรรพนามบุรุษที่ ๓

๑. กระผม	๒. พระองค์
๓. พระคุณเจ้า	๔. ข้าพระพุทธเจ้า

๑๕. คำที่ขีดเส้นใต้ ข้อใดเป็นอุปมาอุปไมย

๑. จะมีใครรักเราแน่เท่าแม่รัก
๒. ใครจะกลับบ้านก่อนก็ได้นะ
๓. ใครเป็นคนเขียนหนังสือเล่มนี้
๔. ใครๆ ก็ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

๑๖. ข้อความใด มีการใช้คำสรรพนาม

๑. นักเรียนชอบอ่านหนังสือ
๒. นักเรียนตื่นนอนตอนเช้าตรู่
๓. นักเรียนเดินทางไปโรงเรียน
๔. นักเรียนต่างดีใจที่ได้ชัยชนะ

อ่านบทสนทนา ณ ร้านขายปลาสดงาม ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๗

คุณแม่ : ลูกแดงจะเอาปลาอะไรล่ะจ๊ะ

แดง : อะไรก็ได้ค่ะ คุณครูให้

..... จะให้ส่งประกวดงานประมงน้อมเกล้าด้วย

๑๗. ข้อความข้างต้น ควรเติมคำสรรพนามข้อใด ลงในช่องว่าง ตามลำดับ

๑. พวกเรา – ท่าน	๒. พวกมัน – ท่าน
๓. พวกเรา – มัน	๔. พวกมัน – มัน

๑๘. ฉันทินแต่เช้า เพราะไปขันปลุกฉันทินทุกวัน

ควรใช้คำสรรพนามในข้อใดแทนคำที่ขีดเส้นใต้

๑. ฉันทิน	๒. เรา
๓. มัน	๔. หมู่

๑๙. “ผู้หญิงที่นั่งอยู่หน้าบ้านเป็นยอของผม” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำสรรพนามประเภทใด

๑. บุรุษสรรพนาม	๒. ประพันธสรรพนาม
๓. วิภาคสรรพนาม	๔. นิยมสรรพนาม

๒๐. ข้อใดมีสรรพนามชี้เฉพาะ หรือ นิยมสรรพนาม

๑. นี่เป็นกระเป๋าที่ฉันซื้อให้เธอ
๒. พวกเรากำลังไปห้องสมุด
๓. ใครก็ได้ช่วยเปิดประตูให้หน่อย
๔. บ้านที่ทาสีขาวเป็นของวิภา

ตัวชี้วัดที่ ๒ : จำแนกส่วนประกอบของประโยค (ท.๔.๑ ป.๕/๒)

๒๑. ข้อใดคือส่วนประกอบของประโยค

๑. กลุ่มคำ และ ส่วนขยาย	๒. กลุ่มคำ และ นามวลี
๓. ภาคประธาน และ ส่วนขยาย	๔. ภาคประธาน และ ภาคแสดง

๒๒. ข้อใดเป็นประโยค

๑. ดอกไม้หลากสี
๒. พายุพัดอย่างแรง
๓. นักเรียนชั้นประถมศึกษา
๔. พวกเราเหล่านักเรียน

๒๓. ข้อใด ไม่เป็น ประโยค

๑. ห้องฟ้าแจ่มใสมาก	๒. ใบไม้ร่วงเกลื่อนกลาด
๓. นักเรียนถูกทำโทษ	๔. แม่น้ำทางภาคเหนือ

๒๔. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยค ๒ ส่วน

๑. พระอาทิตย์ทอแสง
๒. นิดหัวเราะเสียงดัง
๓. นักเรียนทำข้อสอบ
๔. น้องว้ายน้ำอย่างสนุกสนาน

๒๕. ข้อใดเป็นประโยค ๒ ส่วน

๑. น้องร้องไห้
๒. ป้าทอดปลา
๓. นุ่นรดน้ำต้นไม้
๔. น้อยอ่านหนังสือ

๒๖. ประโยคข้อใด ไม่มี ส่วนขยายเลย

๑. ปู่หัวเราะเสียงดัง	๒. ยานอนหลับสนิท
๓. จีบแจจ้องให้	๔. นกพิราบบินสูง

๒๗. “นักเรียนคนนั้นพูดจาไพเราะ” คำที่ขีดเส้นใต้ ทำหน้าที่ใดในประโยค

๑. ประธาน	๒. ขยายประธาน
๓. กริยา	๔. ขยายกริยา

๒๘. ① มานะ ② น้องชายของมานิต ③ ร้องตะโกน ④ เสียงดังมาก

จากข้อความข้างต้น ส่วนใด คือ ภาคแสดงทั้งหมด

๑. ① และ ②	๒. ① และ ③
๓. ③ และ ④	๔. ② และ ④

คำชี้แจง จงบอกส่วนประกอบของประโยคต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (ข้อ ๒๙ – ๓๐)

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง	
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา
ตัวอย่าง : รถประจำทางวิ่งเร็วมาก	รถ	ประจำทาง	วิ่ง	เร็วมาก
๒๙. ดอกไม้ในสวนเหี่ยวแล้ว				
๓๐. เสื่อนอนหลับสนิท				

สาระการเรียนรู้ : หลักการใช้ภาษา

ตัวชี้วัดที่ ๑ : ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (ท ๔.๑ ป.๕/๑)

๑. ข้อใดมีคำกริยา

๑. กลัวยตาก

๒. ข้าวตาก

๓. จิ้งหรีดตาก

๔. ตากผ้า

๒. ข้อใด คือ คำกริยา ทั้งหมด

๑. ฟ้า ร้อง

๒. ฝน ตก

๓. ร้องให้ ตะโกน

๔. กระเณน กระดาศ

๓. ข้อใดเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรม (อกรรมกริยา) ทั้งหมด

๑. คุณครู กินข้าว กลางวัน

๒. นักเรียน เขียนเรื่อง ล้างจาน

๓. ชาวนา อาศัย จับปลา

๔. หัวเราะ ว่ายน้ำ ร้องเพลง

๔. คำกริยาในข้อใดเป็นสกรรมกริยา

๑. พระสงฆ์สวดมนต์ในโบสถ์

๒. คนงานกำลังซ่อมบ้านให้คุณปู่

๓. ดวงอาทิตย์กำลังจะตกจากฟ้า

๔. เด็กผู้หญิงคนนั้นวิ่งเร็วมาก

๕. นักเรียนกำลังอ่านหนังสือระหว่างรอคอยผู้ปกครองมารับ

จากข้อความข้างต้น มีคำกริยาทั้งหมดกี่คำ

๑. ๑ คำ

๒. ๒ คำ

๓. ๓ คำ

๔. ๔ คำ

๖. “มาลีเป็นครูอยู่โรงเรียนนี้มา ยี่สิบกว่าปี เธอเหมือนแม่คนที่สองของลูกศิษย์”

คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำกริยาประเภทใด

๑. อกรรมกริยา

๒. สกรรมกริยา

๓. วิกตรรถกริยา

๔. กริยานุเคราะห์

๗. คำว่า “ถูก” ในข้อใด เป็นคำกริยา

๑. พี่ถูกพ่อลงโทษ

๒. น้องทำถูก

๓. คุณครูพูดถูก

๔. แม่ซื้อของราคาถูก

๘. คำในข้อใดเป็นคำนาม

๑. เดินเล่น

๒. ภูเขา

๓. นอนหลับ

๔. การพูด

๙. คำในข้อใด เป็น सामानยนาม ทั้งหมด

๑. วัดพระแก้ว กระทรวงศึกษาธิการ

๒. แม่น้ำโขง แม่น้ำปิง

๓. สำนักพิมพ์ ผู้สื่อข่าว

๔. นายขนมต้ม พลายงาม

๑๐. คำในข้อใด ไม่ใช่ คำอาการนาม

๑. ความโกรธ	๒. การเดิน
๓. ความจำ	๔. การบ้าน

๑๑. “โรงเรียนวัดจันทร์วิทยา” เป็นคำนามชนิดใด

๑. सामान्यนาม	๒. วิสามัญนาม
๓. อาการนาม	๔. ลักษณะนาม

๑๒. วัดพระธาตุลำปางหลวง เป็นโบราณสถานสำคัญ ตั้งอยู่ที่ ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

จากข้อความข้างต้น มีคำนามทั้งหมด กี่คำ

๑. ๓ คำ	๒. ๔ คำ
๓. ๕ คำ	๔. ๖ คำ

๑๓. “.....คือ กลุ่มบุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน มีจำนวนตั้งแต่ ๑๕ คนขึ้นไป ร่วมกันจัดตั้ง และจดทะเบียนเป็นพรรคการเมืองตามกฎหมาย”

จากข้อความควรเติมคำสามัญนามข้อใดลงในช่องว่างจึงถูกต้อง

๑. พรรคเพื่อไทย	๒. พรรคก้าวไกล
๓. พรรคพลังประชารัฐ	๔. พรรคการเมือง

๑๔. ข้อใด คือ คำสรรพนามบุรุษที่ ๓

๑. กระผม	๒. พระองค์
๓. พระคุณเจ้า	๔. ข้าพระพุทธเจ้า

๑๕. คำที่ขีดเส้นใต้ ข้อใดเป็นอุปมาสรพนาม

๑. จะมีใครรักเราแน่เท่าแม่รัก
๒. ใครจะกลับบ้านก่อนก็ได้นะ
๓. ใครเป็นคนเขียนหนังสือเล่มนี้
๔. ใครๆ ก็ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

๑๖. ข้อความใด มีการใช้คำสรพนาม

๑. นักเรียนชอบอ่านหนังสือ
๒. นักเรียนตื่นนอนตอนเช้าตรู่
๓. นักเรียนเดินทางไปโรงเรียน
๔. นักเรียนต่างตั้งใจที่ได้ชัยชนะ

อ่านบทสนทนา ณ ร้านขายปลาสดงาม ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๗

คุณแม่ : ลูกแดงจะเอาปลาอะไรล่ะจ๊ะ

แดง : อะไรก็ได้ค่ะ คุณครูให้

..... จะให้ส่งประกวดงานประมงน้อมเกล้าด้วย

๑๗. ข้อความข้างต้น ควรเติมคำสรพนามข้อใด ลงในช่องว่าง ตามลำดับ

๑. พวกเรา – ท่าน	๒. พวกมัน – ท่าน
๓. พวกเรา – มัน	๔. พวกมัน – มัน

๑๘. ฉันทื่นแต่เช้า เพราะไปขันปลุกฉันทูทุกวัน

ควรใช้คำสรพนามในข้อใดแทนคำที่ขีดเส้นใต้

๑. ฉันท	๒. เรา
๓. มัน	๔. หู

๑๙. “ผู้หญิงที่นั่งอยู่หน้าบ้านเป็นยอของผม” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำสรรพนามประเภทใด

๑. บุรุษสรรพนาม

๒. ประพันธสรรพนาม

๓. วิภาคสรรพนาม

๔. นิยมสรรพนาม

๒๐. ข้อใดมีสรรพนามชี้เฉพาะ หรือ นิยมสรรพนาม

๑. นี่เป็นกระเป๋าที่ฉันซื้อให้เธอ

๒. พวกเรากำลังไปห้องสมุด

๓. ใครก็ได้ช่วยเปิดประตูให้หน่อย

๔. บ้านที่ทาสีขาวเป็นของวิภา

ตัวชี้วัดที่ ๒ : จำแนกส่วนประกอบของประโยค (ท.๔.๑ ป.๕/๒)

๒๑. ข้อใดคือส่วนประกอบของประโยค

๑. กลุ่มคำ และ ส่วนขยาย

๒. กลุ่มคำ และ นามวลี

๓. ภาคประธาน และ ส่วนขยาย

๔. ภาคประธาน และ ภาคแสดง

๒๒. ข้อใดเป็นประโยค

๑. ดอกไม้หลากสี

๒. พายุพัดอย่างแรง

๓. นักเรียนชั้นประถมศึกษา

๔. พวกเราเหล่านักเรียน

๒๓. ข้อใด ไม่เป็น ประโยค

๑. ท้องฟ้าแจ่มใสมาก

๒. ใบไม้ร่วงเกลื่อนกลาด

๓. นักเรียนถูกทำโทษ

๔. แม่น้ำทางภาคเหนือ

๒๔. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยค ๒ ส่วน

๑. พระอาทิตย์ทอแสง
๒. นิดหัวเราะเสียงดัง
๓. นักเรียนทำข้อสอบ
๔. น้องว้ายน้ำอย่างสนุกสนาน

๒๕. ข้อใดเป็นประโยค ๒ ส่วน

๑. น้องร้องไห้
๒. ป้าทอดปลา
๓. นุ่นรดน้ำต้นไม้
๔. น้อยอ่านหนังสือ

๒๖. ประโยคข้อใด ไม่มี ส่วนขยายเลย

๑. ปู่หัวเราะเสียงดัง	๒. ยานอนหลับสนิท
๓. จีบแจจ้องให้	๔. นักพิราบบินสูง

๒๗. “นักเรียนคนนั้นพูดจาไพเราะ” คำที่ขีดเส้นใต้ ทำหน้าที่ใดในประโยค

๑. ประธาน	๒. ขยายประธาน
๓. กริยา	๔. ขยายกริยา

๒๘. ① มานะ ② น้องชายของมานิต ③ ร้องตะโกน ④ เสียงดังมาก

จากข้อความข้างต้น ส่วนใด คือ ภาคแสดงทั้งหมด

๑. ① และ ②	๒. ① และ ③
๓. ③ และ ④	๔. ② และ ④

คำชี้แจง จงบอกส่วนประกอบของประโยคต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (ข้อ ๒๙ – ๓๐)

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง	
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา
ตัวอย่าง : รถประจำทางวิ่งเร็วมาก	รถ	ประจำทาง	วิ่ง	เร็วมาก
๒๙. ดอกไม้ในสวนเหี่ยวแล้ว	ดอกไม้	ในสวน	เหี่ยว	แล้ว
๓๐. เสื่อนอนหลับสนิท	เสื่อ	-	นอนหลับ	สนิท